

Moje zlato spava (obrada satirične pripovetke)

Kišonova zbirka satiričnih priča „Kod kuće je najgore“ jedna je od najpoznatijih knjiga ovog pisca. U njoj se na duhovit i podrugljiv način osuđuju neki ljudski postupci i mane. Priča koja sledi jedna je od takvih. Pročitaj je i odgovori na postavljena pitanja koja se nalaze ispod teksta.

Ima dece koju nikakva sila ne može da natera da na vreme pođu u krevet. Naš Amir srećom ne spada u takve. On leže tačno kao sat. Takvo dete je pravo blago! U pola devet, ni minut pre ili kasnije, on ide na spavanje, a ustaje u sedam ujutro svež kao ružica, tačno po savetu lekara i po želji roditelja. Sve je samo stvar discipline.

Sav taj pedagoški uspeh ima samo jednu zvrčku: sve to uopšte nije istina. Ja naime lažem, lažem kao i svi roditelji. Amir u stvari leže između 23 sata i 30 minuta i 2 sata i 15 minuta, što zavisi od zvezda na nebu i od TV programa, a ujutro jedva četvoronoške izbaulja iz kreveta. Nedeljom i praznicima uopšte ne ustaje.

Mali se, istina, ne protivi da legne u 20 sati i 30 minuta kao što lekari preporučuju. Tačno u to vreme oblači pidžamu i leže u krevet, čak poželi roditeljima laku noć. Tek posle nekog vremena – recimo minut, minut i po – on ponovo ustaje da bi oprao zube. Zatim hoće nešto da popije, onda mora da piški, onda vrši pregled torbe da nije nešto zaboravio, onda opet nešto popije, usput pogleda crtani na televiziji, zatim se malo poigra sa psom, pa opet ide da piški, onda neko vreme u bašti posmatra puževe, posle toga gleda jordanski TV program a onda kreće u kaznenu ekspediciju tražeći po kuhinji nešto slatko. I tako sve do 2 sata i 15 minuta kada je vreme za spavanje.

Naravno da takav način života ostavlja tragove. Amir je bled, skoro proziran, s velikim tamnim krugovima oko očiju pa liči na duha sa naočarima. Učitelj nam se žali da ponekad usred časa zaspi i padne pod klupu. Preporučuje psihoterapiju. Pitao je takođe kada Amir ide na spavanje. Odgovorili smo mu: tačno u pola devet.

Dugo nas je mučila pomisao da sva ostala deca u našem komšiluku idu na vreme na spavanje kao ona mala Avital, Gidonova ćerkica. Gidon je u svojoj porodici zaveo apsolutnu poslušnost i čeličnu disciplinu – on je gazda u kući i tu nema diskusije. Avital ide u krevet tačno u 20 sati i 45 minuta. Sami smo se u to uverili kad smo jedno veče bili kod njih u gostima. U 20 sati i 44 minuta Gidon je bacio pogled na sat i samo mirno i kratko rekao:

- Tali. U krevet.

Ni reč više. To je bilo sasvim dovoljno. Tali je ustala, poželela nam svima laku noć i otrupkala u svoju sobu bez komentara. To se zove disciplina! Najbolja supruga na svetu i ja umirali smo od stida u našim foteljama, pri pomisli da u isto vreme naš sin Amir luta kod kuće polumračnim sobama kao Hamlet u Elsinoru. Stideli smo se tako sve do dva sata posle ponoći. U dva sata ujutro otvorila su se vrata i na pragu je stajala mala poslušna Avital, sasvim budna, držeći u ruci svežanj novina.

- A gde je nedeljni prilog? – upitala je.

Sad je došao red na Gidona da umire od stida. Otada svim našim gostima pričamo da naša deca tačno u minut idu u krevet.

U stvari mi vrlo dobro znamo šta je doprinelo tome da Amir ne može da zaspi na vreme. On se zarazio virusom nesanice za vreme šestodnevno rata kad je radio cele noći javljao vesti sa fronta a mi nismo imali srca da ga oteramo u krevet. Tu pedagošku nesmotrenost plaćamo sada tako što ga puštamo da celu noć luta, pere zube, piški, igra se s psom, posmatra puževe i slično. Jednom sam zatekao Amira oko 3 sata noću u kuhinji kako pokušava da prokrijumčari bocu „koka-kole“ ispod ruke.

– Zašto ne spavaš, sine? – upitao sam ga.

– Zato što mi je dosadno da spavam – glasio je prilično neočekivan odgovor.

Pokušao sam da mu navedem primer mnogih životinja koje ležu sa suncem i ustaju sa suncem, na šta mi on odvrati primerom sove koja mu je ideal još od mladosti, što će reći od prekjuče. Razmišljao sam da li bi bilo najbolje da ga dobro izudaram po guzi, ali se najbolja supruga na svetu usprotivila tome jer ne može da podnese da joj tučem decu. Nije mi preostalo ništa drugo nego da ga ostrim tonom oteram u krevet. Amir je poslušno otišao i do tri sata rešavao ukrštene reči. Obratili smo se psihoterapeutu koji nas je odmah upozorio da ništa ne pokušavamo na silu jer bi to moglo da se odrazi na njegov duševni život.

– Priroda će se sama pobrinuti ako joj za to damo priliku – reče nam.

Dali smo prirodi priliku, ali ona je nije iskoristila. Kad sam jednom u pola četiri ujutro zatekao Amira da kredom u boji crta avione po zidovima, toliko sam se rablesneo da sam smesta nazvao popustljivog psihoterapeuta.

S druge strane javio mi se umilni dečji glasić:

– Tata spava.

Spas je došao za praznik Pashe, kad školarci imaju raspust.

Nije se dogodilo odjednom. Prvog dana školskih praznika Amir je ostao budan do 3 sata i 45 minuta a drugog dana nije sklopio oka sve do 4 sata i 20 minuta. I nama je njegov burni noćni život poremetio san jer, svakako, nismo mogli da ležimo i mirno brojimo ovce dok naše vlastito jagnješće luduje po kući.

Iz dana u dan je bilo sve gore. Amir je sve duže ostajao budan. Najbolja supruga na svetu htela je da ga dobro izdeveta po dupetu, ali sam se ja tome usprotivio budući da ne mogu da dopustim da mi ona tuče decu.

Jedne besane noći odjednom joj je sinula spasonosna ideja.

– Efraime – reče i uspravi se u krevetu. – Koliko je sati?

– Pet i deset – zevnuh.

– Efraime, ja mislim da Amirovo vreme za spavanje više ne možemo da pomerimo unazad.

Zašto ga onda ne bismo pomerili unapred?

Na prvi pogled je njena zamisao zvučala prilično revolucionarno, ali se kasnije pokazala kao vaspitno vrlo mudra. Dali smo njegovim crveno oivičenim očima punu slobodu. Štaviše, podsticali smo ga da uopšte ne spava.

– Idi u krevet kad hoćeš. Tako je za tebe najbolje.

Pokazalo se da je naš sin bio vrlo voljan da sarađuje, a evo i rezultata te saradnje.

Trećeg dana zaspao je u 5 sati i 30 minuta i probudio se iza podneva.

Osmog dana spavao je od 9 sati i 50 minuta do 18 sati i 30 minuta.

Trinaestog dana legao je u 15 sati i 30 minuta i probudio se sav oran u ponoć.

Šesnaestog dana zaspao je u šest popodne, a ustao s prvim petlima.

Poslednjeg, dvadeset prvog dana školskog raspusta, Amir je prevazišao samog sebe. Zaspao je tačno u 20 sati i 30 minuta i probudio se tačno u 7 sati, baš onako kako lekari preporučuju. Na tome je i ostalo. Naš sin tako uredno leže i ustaje da po njemu možete da podešavate satove. Osim ako ne lažemo, kao i svi roditelji.

(preveo sa engleskog jezika Saša Novak)

1. Koje se ljudske mane na duhovit i podrugljiv način osuđuju u ovoj pripovesti?

---

2. Zašto pripovedač kaže da svi roditelji lažu? _____

---

3. Kako popustljivo ponašanje roditelja utiče na decu? _____

---

4. Uporedi likove iz ove pripovetke sa likovima iz komedije „Izbiračica“ Koste Trifkovića i navedi njihove sličnosti. _____

---

5. Zbog čega se Amir i Avital suprotstavljaju roditeljima? _____

---

6. Na koji način se ti suprotstavljaš odlukama svojih roditelja? _____

---

7. Kada ne voliš da ti se roditelji mešaju u život? _____

---

8. O čemu ne voliš da odrasli odlučuju umesto tebe? _____

---

9. Seti se još jednog književnog dela koje je tumačeno u 6. razredu, a u kojem postoje elementi satire i navedi ga. _____

10. Šta je u tom književnom delu predmet satiričnog smeha? _____
